

י"ג י"ג

92

שלחו ליה למר עוקבא לדזיו ליה כבר בתיה שלם עוקבן הבבל קבל קדמנא

לך גדול בבעלי תשובה יותר מיאשרו בדורו ואחר בדורנו ומנו אבא אבהו דרבי ירמיה *כר אבא ואמר לה אחא אחיה דאבא אבהו דרב ירמיה בר אבא דאמר מר רבי אבא ואחא אחי הוה אמר רב יוסף ועוד אחד בדורנו ומנו עוקבן בר נחמיה ריש גלותא והיינו *נתן דצוציתא אמר רב יוסף הוה יתיבנא בפירקא והוה קא מנמנמ וחזאי בחילמא דקא פשט ידיה וקבליה :

נתן דלוליתא. על שם נילולין דנורא שהמלאך פשט את ידו וקיבל תשובתו ליסנא אחרינא על שחזו המלאך בלילית ראשו :

מר עוקבא. חז צ"ד הוה נמסכת שנת צממה צממה יולאה (דף נה.): לדזיו ליה כבר בתיה. כמשה שהו' צן צתיה למי שמקרין עור פניו כמשה רבינו שגידלתו צתיה צת פרעה לשון אחר כבר צתיה כמשה שהו' צן צת דכתיב (צמדנר יצ) צכל צתיה נאמן הו' לדזיו ליה על שם שהיה חכם וכתיב (קהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו ומנאצתי צספר הגדה שהיה מר עוקבא צעל תשובה שנתן עיניו צאשה אחת והעלה לצו טינא ונפל צחולי ואשת איש היתה לימים נצרכה ללות ממנו ומתוך דוחקה נתרצית לו וכצט יצרו ופטרה לשלום ונתרפא וכשהיה יולא לשוק היה נר דולק צראשו מן השמים ועל שם כך קרי ליה ר' נתן לוליתא צמסכת שנת (דף נו:) הכא נמי להכי כתבו ליה הכי על שם האור שהיה זורח עליו:

בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים מפני העונות והחטאות שעשה. אין הדבר כן. אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא וכאילו לא חטא מעולם. ולא עוד אלא ששכרו הרבה שהרי טעם טעם החטא ופירוש ממנו וכבש יצרו. אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדין בו אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו. כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן כובשין יצרם יתר מהו :

ן גדולה תשובה שמקרכת את האדם לשכינה. שני שובה ישראל עד י"י אלהיך. ונאמר לא שבתם עדי נאם י"י. ונאמר אם תשוב ישראל נאם י"י אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה בי תדבק : התשובה מקרכת את הרחוקים. אמש היה זה שנוי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד. וכן אתה מוצא שבלשון שהקב"ה מרחק את החטאים בה מקרב את השכים בין יחיד בין רבים. שני והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי. ונאמר ביכניה ברשעותו כתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יצלה בימיו וגמ', אם יהיה כניהו בן יהויקים מלך יהודה חותם על יד ימיני וגו'. וכיון ששב בגלותו נאמר בורוכבל בנו ביום ההוא נאם י"י צבאות אקחך זרוכבל בן שאלתיאל עבדי נאם י"י ושמתיך כחותם : ז כמה מעולה מעלת התשובה. אמש היה זה מוכדל מי"י אלהי ישראל שני עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם, צועק ואינו נענה שני גם כי תרבו תפלה אינני שומע, ועושה מצוות וטורפין אותן בפניו שני מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי, מי גם בכס ויסגור דלתים ולא תאירו מזבחי. חנם אין לי חפץ בכס אמר י"י צבאות ומנחה לא ארצה מידכם, עלותיכם ספו על זבחיכם ואכלו בשר : והיום הוא מודבק בשכינה שני ואתם הדבקים בי"י אלהיכם, צועק ונענה מיד שני והיה טרם יקראו ואני אענה, ועושה מצוות ומקבלין אותן בנחת ושמחה שני כי כבר רצה האלהים את מעשיך, ולא עוד אלא שמתאווים להם שני וערבה לי"י מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנים קדמוניות :

יסגי וחכמת סופרים תסרח. יראי חטא ימאסו והאמת תהא נעדרת ופני הדור כפני הכלב. אותה העדינות הפנימית. הבאה מרוח החכמה. הולכת ונמוגה. השאיפה לרוחניות ואצילות. לדבקות אלהית. לעולם העליון. לנוד המוסר. ברום טהרת. לצירי המושכלות מצד עצמם ונצחיותם. נעשית חזון יקר. וכפי אותה המדה. הנוהגת בעולם בכללו. נוהג הדבר בישראל כלפי רוח הקודש ואהבת התורה ברוח פנימי ורענונות עצמית של היהדות הנאמנה. ובעולם שולט רוח מגושם. אי לך ארץ שמליך נער ושריך בבקר יאכלו. אמנם כליזה הוא יסוד עצה מרחוק. צצת ד' היא להשלים את כח המדמה. מפני שהוא בסיס בריא לרוח העליון שיופיע עליו. ובתוך העליונות של התפיסה הרוחנית שקדמה בישראל הוכרח כח המדמה להתמוגג. מה שגרם חלישות לאחיות רוח הקודש העליון. שעתיד לבא ע"י מלכא משיחא. עליכן מתבסס כעת רוח המדמה עד שיגמר בכל תיאורו. ואז יהיה כסא נכון ושלם לרוח ד' העליון ויוכשר לקבל אור רוח הקודש עליו. שהוא רוח ד' רוח חכמה ובינה. רוח עצה וגבירה רוח דעת ויראת ד'.

י"ג י"ג

כל התרכות הזמנית בנויה היא על יסוד כח המדמה. זוהי מורשה גורלם האילי של עמי התרבות האחוזים בכח המדמה. שממנו באה התפתחות היופי הגופני בפועל ובציור מעשי. הולך ומשתכלל כח המדמה. ועמו משתכללים המדעים המעשיים והנסיוגיים. ועל פי עליהו של כח המדמה ותפיסתו את החיים מסתלק האור השכלי. מפני שחושב העולם כולו שכל האושר תלוי בפתוחו של כח המדמה. וכה הולכים הענינים בהדרגה. עד ששרידי השכל שברוח החכמה החולונית גם הם הולכים ונעתיקים אל כח המדמה. המליצים והמספרים. הדרמטוריים וכל העוסקים באמנויות היפות נוטלים מקום בראש התרבות. והפילוסופיה פוסחת וצולעת ואין לה מעמד מפני שהשכל הנקי הולך ומסתלק. כפי סלוקו של השכל ורוח החכמה כן חוצפא

ספר שם משמואל פרשת שופטים - שנת תרע"ו דברי המדרש (ריש פי שלח) בדבר שלוחי יהושע שנתנו נפשם לעשות שליחותם היינו את נפשם ממש ואפילו חלקם בעוה"ב, שהרי באו בית רחב הזונה שהיא לילית הקליפה כמ"ש הארז"ל, והאומר רחב רחב מיד ניקרי, והם בחפצם לעשות שליחותם לא הוטו וזל ועזר דרך...